

zych powierzchni gruntu pod uprawy rolne wspomagane intensywnym nawożeniem gnojowicą. Niewłaściwe stosowanie gnojowicy przyczynia się do nadmiaru azotu w glebie, okresowego zasolenia oraz pogorszenia warunków tlenowych. Ubocznym skutkiem jest także zagrożenie sanitarne. Zestawienie większych bezściółowych ferm tuczu trzody chlewnej (powyżej 100 DJP) na terenie województwa podaje tabela IX.1.2.

Tabela IX.1.2. Wykaz ferm tuczu trzody chlewnej w województwie zachodniopomorskim
Table IX.1.2. List of pig farms in the West Pomeranian Voivodeship

Lp	Firma i nazwa właściciela	Miejscowość	Gmina
1	Grupa IŻ-Ferma Trzody Chlewnej w Kołbaczu	Kołbacz	Stare Czarnowo
2	Gospodarstwo Rolne Jacek Heinrich	Cychry	Dębno
3	Gospodarstwo Rolne Urszula Heinrich	Kołki	Choszczno
4	Przedsiębiorstwo Produkcji Rolnej „ARMAROL” Sp. z o.o.	Lubiczyn	Widuchowa
5	POLDANOR S.A.	Giżyno	Kalisz Pomorski
6	POLDANOR S.A.	Radowo Wielkie	Radowo Małe
7	POLDANOR S.A.	Chomętowo	Drawno
8	POLDANOR S.A.	Świelinio	Bobolice
9	POLDANOR S.A.	Naclaw	Polanów
10	POLDANOR S.A.	Miętno	Nowogard
11	Zakład Przetwórstwa Mięsnego	Wiesiółka	Wałcz
12	PRIMA Sp. z o.o.	Czechy	Grzmiąca
13	PRIMA Sp. z o.o.	Żeńsko	Wierzchowo
14	PRIMA Sp. z o.o.	Żabin	Wierzchowo
15	PRIMA Sp. z o.o.	Nielep	Rąbino
16	PRIMA Sp. z o.o.	Gonne Małe	Barwice
17	PRIMA Sp. z o.o.	Suliszewice	Łobez
18	PRIMA Sp. z o.o.	Przemysław	Resko
19	PRIMA Sp. z o.o.	Byszkowo	Czaplinek
20	Spółdzielcza Agrofirma Witkowo	Rzeplin	Dolice
21	„Fermapol” Spółka z o.o.	Smardzko	Świdwin
22	Przedsiębiorstwo Rolno-Uslugowe „SMARGO” Sp. z o.o.	Bełtno	Świdwin
23	Gospodarstwo Rolne „PAKK-1994” Sp. z o.o.	Liśnica	Tychowo
24	Przedsiębiorstwo Produkcji Zwierzęcej „Przybkowo” Spółka z o.o.	Przybkowo	Barwice
25	„Agro Pomorze” Spółka z o.o.	Pobłocie Wielkie	Karlino

IX.2. Monitoring rzek

W latach 2002 i 2003 monitoring jakości wód płynących realizowano zgodnie z *Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 1998-2002* i ustalanych na tej podstawie *Programach monitoringu regionalnego w województwie zachodniopomorskim*. Prowadzone badania były kontynuacją poprzednich programów i obejmowały badania w sieci krajowej i regionalnej naszego województwa.

W ramach monitoringu krajowego rzek kontynuowano badania jakości wód Odry oraz ujściowego odcinka Iny i rzek Przymorza (Regi, Parsęty, Wieprzy i Grabowej). Badania prowadzone były w 13 przekrojach pomiarowo-kontrolnych, w tym:

- w 6 punktach sieci reperowej,
- w 4 punktach sieci granicznej,
- w 3 punktach sieci podstawowej.

Kontynuowano także badania w 13 stałych przekrojach pomiarowych monitoringu regionalnego (Odra w rejonie Szczecina – 4 stanowiska nieobjęte monitoringiem krajowym, przekroje ujściowe dopływów jeziora Miedwie, 3 stanowiska na Płoni oraz ujścia Świny i Dziwny do Bałtyku). Wykonano także pomiary jakości wód Lewińskiej Strugi, będące częścią planowej współpracy z Wolińskim Parkiem Narodowym.

W 2002 roku w ramach cyklicznie wykonywanych kompleksowych badań prowadzono kontrolę jakości wód w zlewni Regi, Wieprzy oraz Gowienicy. W roku 2003 oprócz badań w stałych przekrojach monitoringu krajowego i regionalnego wykonano badania w zlewni Drawy oraz Wotczenicy.

Lokalizację stanowisk badawczych przedstawiono na mapie IX.2.1.

IX.2.1. Metodyka oceny jakości wód

Polskie przepisy dotyczące norm jakości wód powierzchniowych, obowiązujące do końca 2002 roku, wynikały z Prawa wodnego z 21 października 1974 r. (wraz z późniejszymi zmianami) oraz wydanego na tej podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z 1991 roku, w którym różne rodzaje potencjalnego wykorzystania wód zostały ujęte w 3 klasach czystości o odpowiednio różnych poziomach wymagań dotyczących jakości wód – dla klasy I ustalone są najostrzejsze wymagania, dla klasy II – mniej ostre, a dla klasy III – najłagodniejsze.

Obowiązująca od stycznia 2002 roku ustawa Prawo wodne wprowadziła nowe zasady oceny jakości wód, uzależniając zakres i sposób prowadzenia badań monitoringowych od sposobu użytkowania wód, a także od charakteru ich zagrożenia lub ochrony.

Wydane pod koniec 2002 roku rozporządzenia, będące aktami wykonawczymi do ustawy, wprowadzają standardy jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej, rekreacji, wymaganej dla bytowania skorupiaków i mięczaków oraz niezbędnej dla zachowania życia ryb. Ustalone normy jakości mają charakter obligatoryjnych standardów, których niedotrzymanie wyklucza możliwość ich wykorzystania do danego celu. Wydano także osobne przepisy mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany ze źródeł rolniczych.

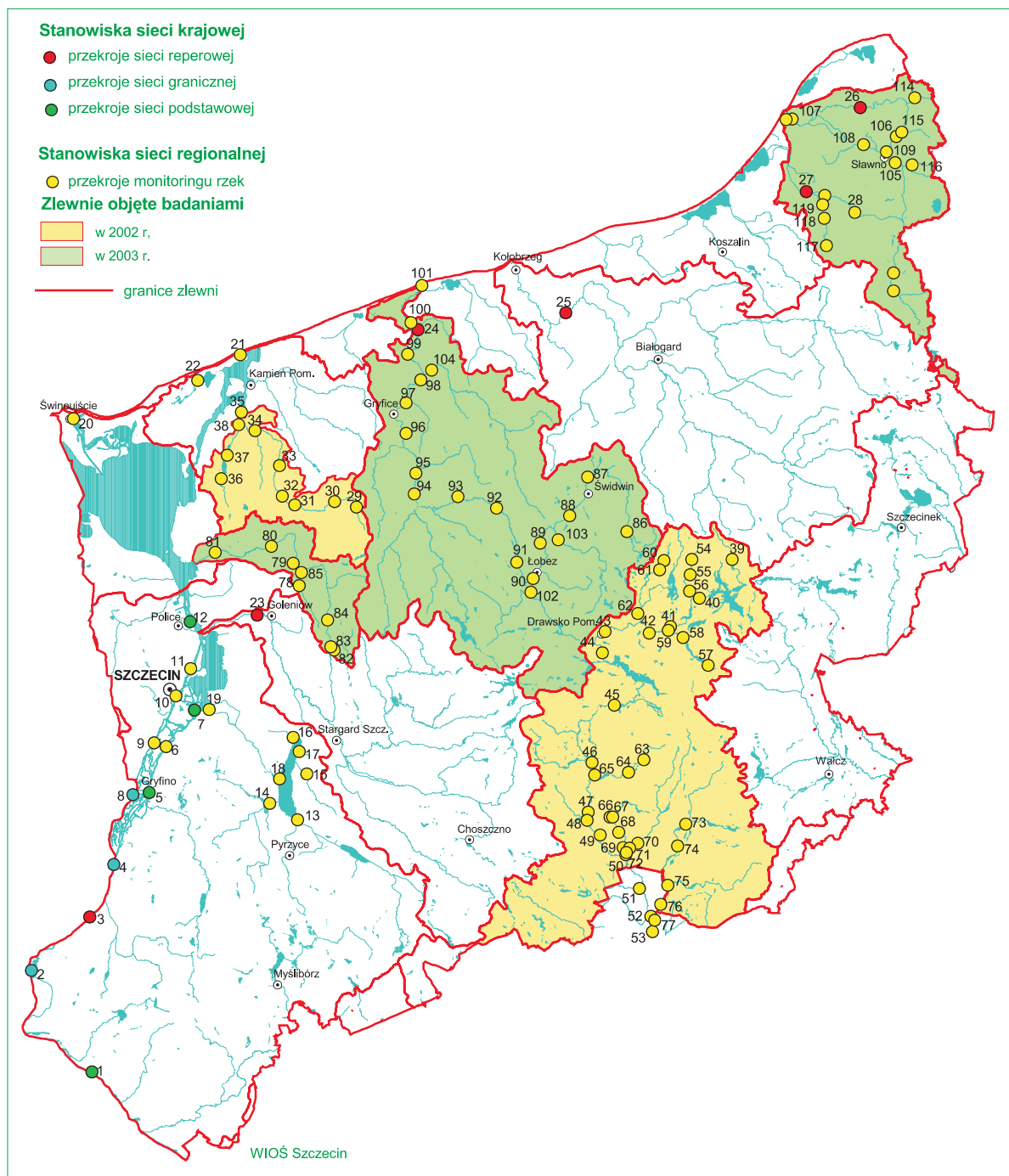
Rozporządzenia te transponują do prawa krajowego szereg regulacji zawartych w aktach prawnych Unii Europejskiej, m.in. rozwiązania zawarte w Dyrektywach Rady:

- 75/440/WE z dnia 16 czerwca 1975 r. dot. wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich,
- 76/160/WE z dnia 8 grudnia 1975 r. dot. wody w kąpieliskach,
- 78/659/WE z dnia 18 lipca 1978 r. w sprawie słodkich wód wymagających ochrony lub poprawy dla podtrzymania życia ryb w warunkach naturalnych,

- 91/676/WE z dnia 12 grudnia 1991 r. dot. ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi azotanami ze źródeł rolniczych,

Mapa IX.2.1. Lokalizacja stanowisk badawczych monitoringu rzek w województwie zachodniopomorskim w latach 2001-2002

Map IX.2.1. Location of monitoring sampling points on rivers in the West Pomeranian Voivodeship

Obowiązek ustalenia dla każdej rzeki docelowego sposobu użytkowania wód nowe Prawo wodne nakłada na dyrektorów RZGW. Sporządzenie wykazu wód stanowi jeden z etapów do opracowania planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (uwzględniającym w szczególności przedsięwzięcia służące ochronie zasobów wodnych).

W 2003 roku w ramach realizacji tego zadania prowadzone były prace nad przygotowaniem wykazów:

- wód powierzchniowych, które są lub mogą być wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- wód powierzchniowych wykorzystywanych (lub przewidzianych) do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli,
- wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków lub innych organizmów w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb,
- wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Wdrażane regulacje prawne w zakresie ochrony wód stwarzają potrzebę zmian w sposobie interpretacji wyników, w celu identyfikacji stanu jakości wód podporządkowanej ocenom wynikającym z przeznaczenia i sposobu wykorzystania wód.

Niniejsza informacja o stanie jakości wód uwzględnia już nowe podejście do sposobu oceny i obejmuje analizę jakości wód pod kątem spełnienia wymagań przydatności wód do poszczególnych zastosowań (do celów pitnych, jako środowiska bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz do organizowania kąpielisk), którą wykonano na podstawie badań z 2003 roku. Ocenę opracowano dla wszystkich wykonanych badań (jako zbiór łączny) oraz w każdym kontrolowanym przekroju niezależnie od aktualnego sposobu użytkowania (wykazy wód zostały zatwierdzone na koniec 2003 roku).

Wyniki ocen charakteryzujących jakość wód w każdym punkcie monitoringowym zamieszczono w tabeli IX.2.3.

Nie jest to ocena w pełni spełniająca wymagania zdefiniowane w rozporządzeniach, bowiem dotychczasowe badania (w tym zakres i lokalizacja przekrojów monitoringowych) nie były uzależnione od sposobu użytkowania wód.

Ocenę jakości wód rzecznych województwa wykonano także według dotychczas stosowanych zasad (kryteria oceny wód są odniesione do trzech klas czystości). Podobnie jak w poprzednich latach zastosowano metodę bezpośrednią, która podaje częstotliwość zachowania norm każdego badanego parametru jakości. Ocenę uzyskuje się przez porównanie zmierzonego parametru z jego wielkością dopuszczalną w danej klasie i obliczenie procentu wyników, które ją przekraczają. Wynikiem oceny jest klasa, w której mieści się 90% pomierzonych wartości. O ostatecznym wyniku klasyfikacji decyduje parametr najniekorzystniejszy.

Kryterium fizykochemiczne uwzględnia wskaźniki zanieczyszczeń zawartości w wodzie substancji organicznych, zawiesin, substancji biogennych i zasolenia, zaś stan sanitarny charakteryzowany jest wartością miana Coli typu kałowego. Wyniki oceny bezpośredniej w kontrolowanych przekrojach zestawiono w tabelach IX.2.1 i IX.2.2 oraz na mapach IX.2.2-IX.2.5. Wynikową ocenę jakości wód (ocena ogólna) opracowano w oparciu o ocenę parametrów charakteryzujących zanieczyszczenia fizykochemiczne i stan sanitarny (mapa IX.2.6).

Analizy trendów zmian jakości wód w wieloletniu dokonano na podstawie interpretacji statystycznej – według stężeń odpowiadających percentylowi 90 (wartość wyliczona ze zbioru danych, poniżej której mieści się 90% wyników) lub percentylowi 10 dla tlenu rozpuszczonego i miana Coli.